

DERS HEDEFLERİ YAZMA KILAVUZU

Yeterliliğe dayalı hedef yazarken;

Hedef yazılırken hedefin kapsamı gereken 3 temel ölçüt vardır. Koşulların belirtilmesi, kabul edilebilir performansın ifade edilmesi, gözlenebilir davranışları ifade etmesi.

1. Ölçüt: Koşulların belirtilmesidir.

“..... ders kurulunu tamamladıktan sonra.....”,

“.....stajını bitirdikten sonra....”

(Diğer örnekler: “Bunun için....”, “Okuduktan sonra....”, “Tamamladıktan sonra”, “.... verildiğinde” gibi ifadeler kullanılır.)

2. Ölçüt: Standardın ya da kabul edilebilir performansın ifade edilmesidir.

“Bunun içinde..... “

“en az üç nedeni.... “

“....sendromunun üç özelliğini...”

“hatasız olarak” gibi ifadeler kullanılır.

3. Ölçüt: Davranış ya da gözlenebilir davranış ifadesinin belirtilmesidir.

“.... Yapabilme”, “.....uygulayabilme”, “.... Yazabilme” gibi ölçülebilir/gözlenebilir davranış ifade eden yüklem kullanılır.

Kaçınılması Gereken Yüklem	Yerine Kullanılabilecek Yüklem
Bilme	Listeleme, Sayma
Anlama	Tanımlama, Açıklama
Önemini Fark Etme	Önemini Tartışma
Farkında Olma	Kurallarını/Önemini Belirtme
İnanma	Savunma
İlgilenme	İlgi Gösterme
Takdir Etme	Destekleme

Öğrenme Alanlarına Göre Hedef Yazımı

Temel olarak 3 öğrenme alanı vardır.

A. Bilişsel Alan (Bilgi)

1. Bilgi
2. Kavrama
3. Uygulama
4. Analiz

5. Sentez
6. Değerlendirme

B. Psikomotor Alan (Beceri)

1. Algılama
2. Kuruluş (Hazırlık)
3. Kılavuzlanmış Davranış
4. Mekanikleşme
5. Karmaşık Davranış
6. Uyum
7. Yaratma

C. Duyuşsal Alan (Tutum)

1. Alma
2. Davranımda bulunma
3. Değer verme
4. Örgütlenme
5. Karakter haline getirme

Bilişsel Alan Düzeyi	Özellikleri	Hedef Davranış (Öğrenme Hedefleri) Örnekleri	Öğrenme ürünleri ifadesi olarak kullanılacak örnek fiiller
Bilgi	Terimler, ilkeler, olgular bilgisi Eğilimler, bölümler, sınıflamalar, yöntemler bilgisi Genellemeler ve yapılar bilgisi	Terimler bilgisi Olgular bilgisi Yöntem ve süreçler bilgisi Temel kavramlar bilgisi İlkeler bilgisi	Tanımlamak, belirlemek, adlandırmak, listelemek, eşleştirmek, seçmek, belirtmek, altını çizmek, tekrarlamak, kaydetmek, adlandırmak, anlatmak
Kavrama	Dönüştürme Yorumlama Öteleme	Olgu ve ilkeleri kavrama Sözlü verileri yorumlama Şema ve grafikleri yorumlama Sözlü verileri matematiksel formüllere dönüştürme Yöntemleri ve yapıları açıklama	Dönüştürmek, savunmak, ayırt etmek, tahmin etmek, açıklamak, genellemek, genişletmek, örneklendirmek, çıkarımlarda bulunmak, öngörmek, kendi ifadeleriyle tekrar yazmak, özetlemek, tercüme etmek, kendi cümleleriyle ifade etmek, betimlemek/tasvir etmek, ifade etmek, saptamak/belirlemek, rapor etmek, özetlemek
Uygulama	Edilen bilgilerden yola çıkılarak yeni bir duruma uygulama	Kavram ve ilkeleri yeni durumlarda uygulama Yasa ve kuramları uygulamalı ortamlara uygulama Matematik problemlerini çözme Şema ve grafik oluşturma Bir yöntem ya da yapının	Değiştirmek, toplamak, sergilemek, keşfetmek, çalıştırmak, öngörmek, hazırlamak, üretmek, ilişkilendirmek, göstermek, çözmek, kullanmak, uygulamak, kullanmak, göstermek, çalışma takvimini hazırlamak, taslak

		doğru kullanımını sergileme	hazırlamak, uyarlamak
Analiz	Bütünü meydana getiren parçaların, ilişkilerin, organizasyonel ilkelerin ayırt edilmesi	Belirtilmeyen görüşlerin farkına varma. Sorgulamadaki mantıksal hataların farkına varma. Olgularla çıkarımlar arasında ayırım yapma. Veriler arasındaki ilişkiyi değerlendirme. Bir çalışmanın (sanat eseri, müzik, yazı) yapısını inceleme.	Parçalara ayırmak, şekil çizmek, ayırım yapmak, göstermek, belirlemek, çıkarımda bulunmak, planlamak, işaret etmek, seçip ilişkilendirmek, alt gruplara ayırmak, ayırt etmek, çözümlemek, hesaplamak, test etmek/sınamak, eleştirmek, tartışmak, sorgulamak, ilişkilendirmek, farkını/benzerliğini ayırt etmek, çıkarsamak
Sentez	Parçalardan yeni bir yapı oluşturmayı gerektiren hedef ifadeleri	İyi organize edilmiş bir konuşma yapma/ yazı yazma Yaratıcılık özelliği taşıyan bir kısa öykü (şiiir/ müzik) yazma Deney için plan hazırlama Nesneleri sınıflamak üzere yeni bir plan hazırlama.	Sınıflamak, yaratmak, birleştirmek, planlamak, açıklamak, üretmek, değiştirmek, örgütlemek, yeniden düzenlemek, yeniden yapılandırmak, ilişkilendirmek, tekrar yazmak, özetlemek, anlatmak, yazmak, önermek, tasarlamak formüle etmek, monte etmek/bir araya getirmek, yapılandırmak/inşa etmek, kurmak, organize etmek, geliştirmek
Değerlendirme	Bilişsel alanın en üst düzeyidir. Bu aşamadaki hedef davranışlar mantıksal tutarlılığı içsel ve dışsal olarak değerlendirir.	Metnin mantıksal yapısını yargılama Bir çalışmanın (sanat, müzik, yazı) değerini dış ölçütlere göre yargılama Bir çalışmanın (sanat, müzik, yazı) değerini iç ölçütlere göre yargılama	Karşılaştırmak, sonuca ulaşmak, benzerlikleri bulmak, eşleştirmek, tanımlamak, ayırım yapmak, açıklamak, yorumlamak, ilişkilendirmek, değerlendirmek, yargılamak/hüküm vermek, değer biçmek, değerlendirmek (evaluate/ assess), düzeltmek, tahminde bulunmak

Duyuşsal Alan Düzeyi	Özellikleri	Hedef Davranış (Öğrenme Hedefleri) Örnekleri	Öğrenme ürünleri ifadesi için kullanılabilecek örnek fiiller
Alma	Farkında olma Etkiyi izlemeye gönüllü olma	İlgiyle dinlemek. Öğrenmenin önemli olduğuna ilişkin bilinç sergilemek. İnsan gereksinimlerine ve sosyal sorunlara duyarlılık göstermek. İrk ve kültür farklılıklarını kabul etme Sınıf çalışmalarına katılmak.	Sormak, seçmek, tanımlamak, izlemek, belirlemek, yerleştirmek, isimlendirmek, işaret etmek, seçmek, yanıtlamak.
Davranımda bulunma	Öğrencinin bir etkiye aktif olarak yanıt vermesini içerir.	Ödev yapma Okul kurallarına uyma Tartışmalara katılma Laboratuar çalışmalarına katılma Çalışmalarda gönüllü olma Derse ilgi gösterme Başkalarına yardım etmekten hoşlanma	Cevap vermek, desteklemek, uymak, tartışmak, yardım etmek, yapmak, uygulamak, sunmak, okumak, rapor yazmak, seçmek, anlatmak, yazmak.
Değer verme	Öğrencinin, Kabul etmesini, Değeri tercih etmesini Kararlı olarak değer ve tutumları benimsemesini içerir.	Demokratik yaşama inançlı olduğunu sergileme İyi edebiyatı (müzik, sanat eserini) takdir etme Günlük yaşamda bilimin rolünü takdir etme Diğer kişilerin refahını düşündüğünü gösterme	Tanımlamak, tamamlamak, ayırım yapmak, açıklamak, izlemek, oluşturmak, başlatmak, davet etmek, katılmak, teklif etmek, okumak, bilgi vermek, seçmek, paylaşmak, çalışmak.
Örgütlenme	Değerlerin kavramsallaştırılması Bir değer sisteminin organizasyonu	Demokraside özgürlük ve sorumluluk arasında denge olması gerektiği fark etme Problem çözmede sistematik planlamanın rolünün farkında olma Kendi davranışlarının sorumluluğunu üstlenme Kendi güçlü ve zayıf yönlerini kabul etme Kendi yetenekleri, ilgileri ve inançları ile uyumlu bir yaşam planı	Değiştirmek, düzenlemek, birleştirmek, karşılaştırmak, tamamlamak, savunmak, açıklamak, genellemek, belirlemek, entegre etmek, örgütlemek, hazırlamak, ilişkilendirmek, sentez yapmak.

		yapma	
Karakter haline getirme	Değerleri içselleştirmenin en üst düzeyi	Güvenlik bilinci olduğunu gösterme Bağımsız çalışma güveni gösterme Grup çalışmalarında işbirliği yapma Problem çözmede objektif yaklaşım sergileme Sağlıklı yaşamın gerektirdiği davranışlar alışkanlığı	Ayrım yapmak, göstermek, etkilemek, dinlemek, değiştirmek, yapmak, uygulamak, teklif etmek, nitelendirmek, soru sormak, çözmek, kullanmak, açıklamak.

Psikomotor Alan Düzeyi	Özellikleri	Hedef Davranış (Öğrenme Hedefleri) Örnekleri	Öğrenme ürünleri ifadesi olarak kullanılacak örnek fiiller
Algılama	Psikomotor davranışların bilişsel boyutudur.	Duyu organlarını kullanarak beceri konusunda bilgilenme	Bilmek, fark etmek, görmek, işitmek.
Kuruluş (Hazırlık)	Beceri yapmaya hazırlanma aşaması - bilişsel hazırlık - duyuşsal hazırlık - psikomotor hazırlık	Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olarak beceriyi yapmaya hazırlanma	Bilmek, istemek, hazır olmak.
Kılavuzlanmış Davranış	Yazılı, görüntülü, sözlü yönerge eşliğinde hareketi yapma - taklit, - denemek	Bir bireyin, yazılı görüntülü ya da sözlü bir yönergenin rehberliğinde beceriyi yapma	Yapmak, kullanmak, sürmek, boyamak, çizmek, çıkarmak.
Mekanikleşme	Birey etkinliğin gerektirdiği davranış uyum içerisinde gösterir.	Davranış alışkanlık haline gelmiştir.	Yapmak, düzenlemek, örmek, alışkanlığı.
Karmaşık Davranış	Psikomotor becerinin gerektirdiği karmaşık davranış en az zaman ve en az enerji harcanarak düzgün bir biçimde yapılır.	Beceri, en az zaman ve en az enerji harcanarak yetkin bir biçimde yapılır	Kullanmak, dikiş atmak, hazırlamak, becerisi
Uyum	Birey beceriyi yeni bir durumda etkili biçimde kullanabilir.	Yeni bir durum ortaya çıktığında beceri uyumla yapılır	Çözüm bulmak, uyarlamak, onarmak, uygulamak.
Yaratma	Edinilen bilgilere göre daha önce yapılmamış özgün bir ürün ortaya konulur.	Birey, özgün bir ürün ortaya çıkarır	Üretmek, yöntem geliştirmek oluşturmak, ortaya çıkarmak

Örnekler

AMAÇ: Staj sonunda beyin ve sinir cerrahisiyle ilgili birinci basamakta (ya da toplumda) sık karşılaşılan, basit sağlık sorunlarında gözlem altında uygulama yapabilecek düzeyde yeterlik kazanması amaçlanmaktadır.

Beyin ve sinir cerrahisi stajını tamamlayan öğrenciler (Ölçüt 1),

a. Bilgi

1. Glaskow koma skalasını hatasız (Ölçüt 2) olarak tanımlayabilirler (Ölçüt 3). **(bilgi - kavrama) (Bloom taksonomisi)**
2. KİBAS bulgularından en az 5 tanesini (Ölçüt 2) sayabilirler (Ölçüt 3). **(bilgi-hatırlama) (Bloom taksonomisi)**
3. Kafa travması geçiren hastanın transportu için gerekli olan temel noktaları eksiksiz (Ölçüt 2) açıklayabilirler (Ölçüt 3). **(bilgi-kavrama) (Bloom taksonomisi)**
4. Lomber disk hernisinin ayırıcı tanısını tartışabilirler (Ölçüt 3). **(bilgi-uyarlama/uygulama) (Bloom taksonomisi)**

b. Beceri

5. Skalp kesisine maket üzerinde basamaklarına uygun olarak (Ölçüt 2) dikiş atabilir (Ölçüt 3). **(beceri-yeterlik) (Veysel Sönmez'in taksonomisi)**

c. Tutum

6. Kafa travması geçiren hastalarda hızlı davranmanın ve hastayı hızlı değerlendirmenin (Ölçüt 2) önemini fark etmek (Ölçüt 3).